

दैनिक					
मराठवाडा संचार					
● संपादक: शाम अरुणराव शेवाळकर, मो. 8149724068, 8856952182.					
● हिंगोली	● वर्ष १ ले	● अंक – ४ था	● रविवार, दि. २८ ऑगस्ट २०१६	● पृष्ठ ४	● किंमत २ रुपये

जय वाघाचा तपास सीबीआयकडे सोपवावा वनमंत्री श्री. मुनगंटीवार यांची केंद्रीय गृहमंत्र्यांना विनंती

प्रतिनिधी/मुंबई- जय वाघाचा तपास केंद्रीय गुन्हे अन्वेषण विभागाकडे सोपवला जावा, अशी विनंती आपण काल केंद्रीय गृहमंत्री राजनाथ सिंह यांना भेटून केली असल्याची तसेच त्यांनी यास सकारात्मक प्रतिसाद दिला असल्याची माहिती वनमंत्री सुधीर मुनगंटीवार यांनी आज दिली.

खासदार नाना पटोले यांनी जय चा कुठेच थांगपत्ता लागला नसल्याने तो जिवंत नसून मारला गेला असल्याचे विधान केले होते. हे विधान अतिशय गंभीर असल्याने हा तपास सीबीआय म र्फात करण्यात यावा व सीबीआय ने खासदार नाना पटोले यांच्याकडून पुरावे प्राप्त करून घेऊन जय वाघाचा तपास करावा यासाठी ही विनंती करण्यात आल्याचे श्री. मुनगंटीवार यांनी सांगितले. यासंबंधी वनमंत्र्यांनी केंद्रीय गृहमंत्र्यांना एक निवेदनही दिले आहे.

या निवेदनात जय वाघासंबंधी माहिती देतांना म्हटले आहे की, उमरेड अभयारण्यातील जय ना-वाने ओळखला जाणारा वाघ बऱ्याच काळपासून दिसत नसल्याने वन्यजीव प्रेमींमध्ये चिंता निर्माण

झाली आहे. या पार्श्वभूमीवर हा तपास महत्वाचा ठरणार आहे.

जय बाबतची वस्तुस्थिती- जय बाबतची वस्तुस्थिती या निवेदनात नमूद करण्यात आली आहे. जय नावाने प्रसिद्ध असलेल्या नर वाघ-ाचा (कार्यालयीन नाव - १) जन्म नागझिरा अभयारण्यात झाला आहे. या वाघाने सुमारे १०० ते १२० कि.मी अंतर प्रवास करून जून २०१३ मध्ये उमरेड कऱ्हांड अभयारण्यात प्रवेश केल्याचे कॅमेरा ट्रॅपमध्ये निदर्शनास आले. त्यानंतर तो नियमितपणे नागपूर व भंडारा जिल्ह्यातील उमरेड कऱ्हांड अभयारण्याच्या १८९.२९ चौ.कि.मी क्षेत्रात फिरत होता. वन्यजीव प्रेमीत आणि पर्यटकांम ध्ये जय वाघाची लोकप्रियता वाढल्याने क्षेत्रिय कर्मचाऱ्यांमार्फत त्याचे दैनंदिन संनियंत्रण काटेकोरपणे चालू होते. जय ब्रम्हपूरी प्रादेशिक वन विभागातील चिमूर व ब्रम्हपूरी वन परिक्षेत्र, भंडारा प्रादेशिक वन विभागातील पवनी वनक्षेत्र व नागपूर प्रादेशिक वन विभागातील उत्तर उमरेड व दक्षिण उमरेड वन परिक्षेत्रात उमरेड कऱ्हांडला अभयारण्याच्या सीमेप-

ासून १० ते १५ कि.मी खाजगी व वनक्षेत्रातून फिरत होता. जयला त्याचे हे क्षेत्र पूर्णपणे फिरण्यासाठी साधारणतः पंधरा दिवस लागत.

जयच्या सुरक्षेसाठी-जयची सुरक्षा, त्याच्या हालचालीवर लक्ष ठेवणे व त्याची निश्चित करण्यासाठी भारतीय वन्यजीव संस्थेतील डॉ. बिलाल हबीब व डॉ. पराग निकम यांच्या चमूने त्याला दि. १५ सप्टेंबर २०१५ रोजी रेडिओ कॉलर लावली होती. ही कॉलर दि. २५ नोव्हेंबर २०१५ पर्यंत सुस्थितीत होती. त्यानंतर तांत्रिक बिघाड झाल्याने रेडिओ कॉलरचा सॅटलाईटशी संपर्क तुटला तथापि, च्या माध्यमातून होत होते. त्यानंतर दि. १८ मार्च २०१६ रोजी बिलाल हबीब आणि डॉ. पराग निकम यांच्या चमूने त्याला पुन्हा रेडिओ कॉलर लावली. त्यानंतरच्या निरिक्षणातून जयच्या भ्रमंतीमध्ये ब्रम्हपूरी प्रादेशिक वन विभागाच्या नवीन क्षेत्राची वाढ झाल्याचे निदर्शनास आले आहे. या नवीन रेडिओ कॉलरचाही दि. १८ एप्रिल २०१६ रोजी पासून सॅटलाईटशी संपर्क तुटला तथापि, च्या माध्यमातून तसेच कॅमेरा ट्रॅपच्या सहाय्याने त्याचा

शोध घेण्याचे प्रयत्न करण्यात आले आहेत, परंतू त्यास अद्याप यश आले नाही.

जय बेपत्ता होण्यामागची शक्यता भारतीय वन्यजीव संस्थेतील डॉ. हबीब आणि डॉ. पराग निकम यांच्या चमूने जयच्या बेपत्ता होण्याबाबतची शक्यता खालीलप्रमाणे व्यक्त केली आहे.उमरेड कऱ्हांड अभयारण्यातील तीन वाधिणींनी जय वाघापासून ९ छावे जन्माला घातले. ते सर्व छावे १८ ते २४ महिन्यांच्यावर आहेत. जय नर वाघ अंदाजे ७ ते ८ वर्षाचा आहे. या वयात इतर तरूण आणि अधिक तंदुरुस्त नर मूळच्या नराला साठी आव्हान देऊ शकतात. उमरेड कऱ्हांड अभयारण्यातील ९ छाव्यांपैकी ७ छावे नर असून ते आता अंदाजे दोन ते अडीच वर्षांचे आहेत. उमरेड कऱ्हांड अभयारण्याचे १८७ चौ.कि.मी इतके कमी क्षेत्र विचारात घेता ७ ते ८ नर वाघ एकत्र राहणे शक्य नाही. त्यामुळे उमरेड कऱ्हांड अभयारण्यातच राहून इतर तरूण नरांशी स्पर्धा करायची की नर वाघ नसलेले नवीन क्षेत्र निवडायचे हे जयला ठरवावे लागले असावे.

जयसारख्या अनुभवी नर वाघाने तरूण नरांना आव्हान न देता इतरत्र जाणे स्वीकारले असणे तर्कसंगत आहे. उमरेड कऱ्हांडला च्या अभयारण्य क्षेत्रात जय न दिसण्याचे हे एक कारण असू शकते. वाघांच्या सशक्त प्रजेची निपज होण्याच्यादृष्टीने वयस्कर नराने तरूण व अधिक तंदुरुस्त नरासाठी आपले क्षेत्र सोडून जाणे निसर्गधर्मानुरूप आहे.

वन विभागाचा शोध सुरुच-जय वाघाचा शोध घेण्यासाठी वन विभागाने कॅमेरा टॅप्स लावले आहेत. त्याचा शोध घेण्यासाठी एक चमू पाठवण्यात आला आहे. अद्याप जय च्या अस्तित्त्वाबाबत ठोस पुरावा मिळालेला नाही. तथापि, या संदर्भात प्रसिद्धी माध्यमातून उलटसुलट बातम्या प्रकाशित होत आहेत. तसेच भंडारा-गोंदिया मतदार संघाचे खासदार नाना पटोले यांनी ही यासंदर्भत जयचा कुठेच थांगपत्ता लागत नसल्याने तो जिवंत नसून मारला गेल्याचे विधान केले आहे. हे विधान अतिशय गंभीर असल्याने आपण जयचा तपास सीबीआयकडे सोपवण्याची मागणी केली असल्याचे वनमंत्री श्री. मुनगंटीवार यांनी सांगितले.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या अर्थविषयक विचारांचे जतन करून व्यवहारात सुधारणांची आवश्यकता-सुधीर मुनगंटीवार

प्रतिनिधी/मुंबई- डॉलरच्या तुलनेत रुपयाचे अवमूल्यन रोखणे, रुपयाचा भाव वधारणे ही खरी देशभक्ती असल्याचे भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी सांगितले होते. त्यांच्या याच विचारांचा वारसा जतन करून व्यवहारात सुधारणा केल्यास समाजातील शेवटच्या घटकापर्यंत लाभ पोहोचून त्यांच्या जीवनात आनंद आणता येईल, त्यांचे जीवनम ान उंचावता येईल असे प्रतिपादन अर्थमंत्री सुधीर मुनगंटीवार यांनी केले.

गव्हर्नन्स नाऊ आणि सब टीव्ही समूहाच्यावतीने मुंबईत आयोजित करण्यात आलेल्या इंडिया बँकिंग रिफॉर्म्सया विषयावर आयोजित परिसंवादात ते बोलत होते. कार्यक्रमस रिझर्व्ह बँकेचे डेप्युटी गव्हर्नर एस.एस. मुंद्रा, सब टीव्ही समूहा-चे मार्कंड अधिकाारी, गव्हर्नन्स नाऊचे कार्यकारी संचालक कैलाशनाथ अधिकारी, आयसीएआयचे अध्यक्ष सीएम देवराज रेड्डी, आयसीएसआय च्या अध्यक्ष ममता बिनानी आदी मान्यवर उपस्थित होते.

परिवर्तन हे प्रत्येक क्षेत्रात आवश्यक असून काळासोबत बदलून सेवा दिल्यास, त्यासाठी आवश्यक त्या सुधारणा, तंत्रज्ञानाचा

अवलंब केल्यास अनेक अडचणींवर मात करता येऊ शकते, असे सांगून अर्थमंत्री श्री. मुनगंटीवार म्हणाले की, देश आणि राज्य अर्थव्यवस्थेसमोर आज अनेक आव्हाने आहेत. असे असले तरी जागतिक मंदीच्या काळात आपली वित्तीय व्यवस्था टिकून राहीली. अनेक खर्च असतानाही आपल्या मुलांच्या भविष्यासाठी पालकांकडून बँकांमध्ये बचतीच्या रुपात ठेवण्यात येणारी रक्कम हे त्यामागचे एक महत्वाचे कारण आहे. सु-धारणा आणि संशोधन या दोन गोष्टींना खुप महत्व असल्याचे सांगून

श्री. मुनगंटीवार म्हणाले की, बँकांनी माहिती किंवा संख्यिकीय आकडेवारीचे संकलन आणि विश्लेषण यागोष्टीकडे (डेटा कलेक्शन षण ऱॅलिसीसकडे) लक्ष द्यावे, कोण किती खर्च करतो, कोणत्या गोष्टींवर करतो, ते क्षेत्र काय आहे, त्याचे स्वरूप कसे आहे यासारखी माहिती संकलित केल्यास भविष्यकालीन दिशा निश्चित करण्यास मदत होईल.

एकूण सकल राष्ट्रीय उत्पन्नात देशातील म ठेव्या ५७ उद्योगसमूहांचा २५ टक्के वाटा आहे. मागील काही वर्षांत भांडवली गुंतवणूकीपेक्षा

महसूली खर्चावर अधिक निधी खर्च झाला आहे. बँकांसमोर बुडित कर्जाचे आव्हान आहे. बांग्लादेशमध्ये बचतगटांच्या कर्ज परतफेडीचे प्रमाण ९९.९९ टक्के इतके आहे. त्याच्याही अभ्यास करण्याची गरज आहे. आपल्याला रोजगार मागणाऱ्यांपेक्षा रोजगार देणाऱ्यांची संख्या वाढवायची आहे, असेही श्री. मुनगंटीवार यांनी यावेळी सांगितले.

यावेळी उपस्थित मान्यवरांनी सु-धारणा ते संपूर्ण परिवर्तन- बँकांचा प्रवास-गरज,अडचणी आणि आतापर्यंतचे यश याविषयावर आपली मत मांडली. बँकिंग क्षेत्रातील सुधारणा आज कुठल्या पातळी-वर आहेत, तंत्रज्ञानाच्या बदलासह पायाभूत सुविधांचा विकास, कर्ज-ठेवीदारांच्या पा-तळीवरील सेवा, बँकिंगचे पारंपरिक व्यवस्था ते डिजिटल बँकिंग पर्यंतचे परिवर्तन, बँकिंग व्यवसाय आहे की सामाजिक दायित्व, बँकांचा बदलणारा ग्राहक, सेवेची गती, कुठेही, केव्हाही आणि कुठल्याही माध्यमातून गतिमान सेवेच्या उपलब्धतेची ग्राहकांची अपेक्षा यासारख्या विविध विषयांवर या चर्चासत्रात विचारमंथन झाले.

अमळनेर तालुक्यातील जलसंधारण कामांची चौकशी करण्यासाठी समिती गठित-प्रा.राम शिंदे

प्रतिनिधी/मुंबई- जळगाव जिल्ह्यातील अमळनेर तालुक्यात जलयुक्त शिवार योजनेअंतर्गत झालेल्या कामांची चौकशी करण्याचे निर्देश जलसंधारणमंत्री राम शिंदे यांनी दिले.

नाशिक विभागातील जलसंधारण कामांचा आढावा घेण्याबाबत श्री. शिंदे यांच्या अध्यक्षतेखाली नुकतीच आढावा बैठक संपन्न झाली. या बैठकीत अंमळनेर तालुक्यातील कामांबाबत तक्रारी करण्यात आल्या होत्या. या तक्रारींची श्री. शिंदे यांनी तातडीने दखल घेऊन या कामांची चौकशी करण्याचे निर्देश विभागीय आयुक्तांना दिले होते.

त्यानुसार नाशिक विभागाचे विभागीय आयुक्तांनी या कामाची चौकशी करण्यासाठी त्रीसदस्यीय आढावा बैठक संपन्न झाली. या

अभियानातील स्पर्धेत मोठ्या संख्येने सहभागी होण्याचे आवाहन यावेळी जिल्हाधिकारी अनिल भंडारी आणि अभियानाचे सदस्य बसवराज मंगन-ाळे यांनी केले. स्वराज्य...हा माझा जन्मसिद्ध हक्क आहे. आणि तो. मी मिळवणारच या उद्गारास १०० वर्ष पुर्ण असून हे वर्ष सार्वजनिक गणेशोत्स-वाचे प्रणेते लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांचे १६० वी जयंती वर्षे आहे. तसेच सार्वजनिक गणेशोत्सव चळवळीला १२५ वर्षे पूर्ण होत आहेत. यानिमित्त साधून हे सांस्कृतिक उपक्रम राज्यात यंदा वर्षभर राबविण्यात येणार. सार्वजनिक गणेशोत्सव अभियानात सहभागी होणाऱ्या गणेशोत्सव मंडळांना स्वदेशी, साक्षरता, बेटी बचाओ बेटी पढाओ, व्यसनमुक्ती आणि जलसंवर्धन कार्ये आवश्यक असणार आहे. या स्पर्धेसाठी २९ ऑगस्ट २०१६ पर्यंत अर्ज तालूका शास्त्रात यंदा वर्षभर राबविण्यात येणार. सार्वजनिक गणेशोत्सव अभियानात सहभागी होणाऱ्या गणेशोत्सव मंडळांना स्वदेशी, साक्षरता, बेटी बचाओ बेटी पढाओ, व्यसनमुक्ती आणि जलसंवर्धन कार्ये आवश्यक असणार आहे. या स्पर्धेसाठी २९ ऑगस्ट २०१६ पर्यंत अर्ज तालूका शास्त्रात यंदा वर्षभर राबविण्यात येणार. सार्वजनिक गणेशोत्सव अभियानात सहभागी होणाऱ्या गणेशोत्सव मंडळांना स्वदेशी, साक्षरता, बेटी बचाओ बेटी पढाओ, व्यसनमुक्ती आणि जलसंवर्धन कार्ये आवश्यक असणार आहे. या स्पर्धेसाठी २९ ऑगस्ट २०१६ पर्यंत अर्ज तालूका शास्त्रात यंदा वर्षभर राबविण्यात येणार. सार्वजनिक गणेशोत्सव अभियानात सहभागी होणाऱ्या गणेशोत्सव मंडळांना स्वदेशी, साक्षरता, बेटी बचाओ बेटी पढाओ, व्यसनमुक्ती आणि जलसंवर्धन कार्ये आवश्यक असणार आहे. या स्पर्धेसाठी २९ ऑगस्ट २०१६ पर्यंत अर्ज तालूका शास्त्रात यंदा वर्षभर राबविण्यात येणार. सार्वजनिक गणेशोत्सव अभियानात सहभागी होणाऱ्या गणेशोत्सव मंडळांना स्वदेशी, साक्षरता, बेटी बचाओ बेटी पढाओ, व्यसनमुक्ती आणि जलसंवर्धन कार्ये आवश्यक असणार आहे. या स्पर्धेसाठी २९ ऑगस्ट २०१६ पर्यंत अर्ज तालूका शास्त्रात यंदा वर्षभर राबविण्यात येणार. सार्वजनिक गणेशोत्सव अभियानात सहभागी होणाऱ्या गणेशोत्सव मंडळांना स्वदेशी, साक्षरता, बेटी बचाओ बेटी पढाओ, व्यसनमुक्ती आणि जलसंवर्धन कार्ये आवश्यक असणार आहे. या स्पर्धेसाठी २९ ऑगस्ट २०१६ पर्यंत अर्ज तालूका शास्त्रात यंदा वर्षभर राबविण्यात येणार.

हजार रुपयांचे बक्षिस आहे. विभागीय स्तरावर अनुक्रमे २ लाख, १ लाख ५० हजार आणि एक लाख रुपये अशी बक्षिसे असणार आहेत.

जिल्ह्यातील सार्वजनिक गणे-शोत्सव मंडळाची येथील जिल्हा नियोजन समितीच्या सभागृहात बैठकीचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी जिल्हाधिकारी अनिल भंडारी, अभियान समिती सदस्य बसवराज मंगरुळे, पो-लीस अधीक्षक अशोक मोराळे, जिपचे प्र. मुख्य कार्यकारी अधिकारी नईम कुरेशी, अप्पर जिल्हाधिकारी राम गग-राणी, निवासी उपजिल्हाधिकारी लतीफ पठाण, उपविभागीय अधिकारी अमित शेडगे, श्रीमती अनुराधा ढालकरी, अतिरीक्त पोलीस अधीक्षक सचिन गुंजाळ यांची प्रमुख उपस्थिती होती.

बैठकीत जिल्ह्यातील सार्वजनिक गणेशोत्सव मंडळांना या अभियानातील स्पर्धेत मोठ्या संख्येने सहभागी होण्याचे आवाहन यावेळी जिल्हाधिकारी अनिल भंडारी आणि अभियानाचे सदस्य बसवराज मंगनाळे यांनी केले. स्वराज्य...हा माझा जन्मसिद्ध हक्क आहे. यावेळी बैठकीस पोलीस उपविभागीय अधिकारी, शिक्षणाधिकारी यांच्यासह जिल्ह्यातील गणेश मंडळाचे पदाधिकारी / प्रतिनिधींची उपस्थिती होती.

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत राज्यात कामे सुरु

प्रतिनिधी/मुंबई- महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत राज्यात चालू आठवड्यात एकूण २० हजार ५६६ कामे चालू असून, त्यावरती ८८ हजार ५१५ इतकी मजूर उपस्थिती आहे. १३ ऑगस्ट २०१६ रोजी संपलेल्या आठवड्यामध्ये मागील आठवड्यापेक्षा मजूर उपस्थितीत घट झाली आहे. यामध्ये सर्वात जास्त घट नंदुरबार, बीड,नागपूर,सातारा,उस्मानाबाद, वाशिम, गडचिरोली, अहमदनगर, जळगाव भंडारा, या जिल्ह्यांमध्ये घट झाली असून अम

रावती, सांगली, यवतमाळ, सिंधुदुर्ग, धुळेया जिल्ह्यांमध्ये वाढ झाली आहे.

राज्यामध्ये एकूण ४ लाख १८ हजार ५९८ इतकी कामे शेल्टवर ठेवण्यात आली आहेत. यामध्ये मजूर क्षमता १,२५६.९९ लाख इतकी आहे. एकूण शेल्टवरील कामांपैकी ३ लाख १४ हजार ७२१ कामे ग्रामपंचायतीकडे आणि उर्वरीत १ लाख ३ हजार ८७७ कामे यंत्रणेकडे आहेत.

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत राज्यात कामे सुरु

प्रतिनिधी/मुंबई- महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत राज्यात चालू आठवड्यात एकूण २१ हजार १९२ कामे चालू असून, त्यावरती ९५ हजार ६७२ इतकी मजूर उपस्थिती आहे.

८ ऑगस्ट २०१६ रोजी संपलेल्या आठवड्यामध्ये मागील आठवड्यापेक्षा मजूर उपस्थितीत घट झाली आहे. यामध्ये सर्वात जास्त घट अमरावती, अहमदनगर, नाशिक,

बीड, जळगाव, लातूर, पालघर, धुळे, बुलढाणा, परभणी या जिल्ह्यांमध्ये झाली असून चंद्रपूर, वाशिम, गडचिरोली, नंदुरबार, रत्नागिरी या जिल्ह्यांमध्ये वाढ झाली आहे.

राज्यामध्ये एकूण ४ लाख २० हजार ०८८ इतकी कामे शेल्टवर ठेवण्यात आली आहेत. यामध्ये मजूर क्षमता १,२५८.८६ लाख इतकी आहे. ८ ऑगस्ट २०१६ रोजी संपलेल्या आठवड्यामध्ये मागील

आठवड्यापेक्षा मजूर उपस्थितीत घट झाली आहे.महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत राज्यात चालू आठवड्यात एकूण २१ हजार १९२ कामे चालू असून, त्यावरती ९५ हजार ६७२ इतकी मजूर उपस्थिती आहे. एकूण शेल्टवरील कामांपैकी ३ लाख १६ हजार ४२७ कामे ग्रामपंचायतीकडे आणि उर्वरीत १ लाख ३ हजार ६६१ कामे यंत्रणेकडे आहेत.

मराठवाडा संचार

संपादकीय

ग्रामोद्धार योजनेकडून खूप काही

भारत खरा खेड्यात पसरलेला आहे, असे नेहमी बोलले गेले आहे. महात्मा गांधींपासून ते डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांपर्यंत आणि पंडित नेहरूंपासून ते इंदिरा गांधींपर्यंत अनेकांनी वेळोवेळी खेड्यांच्या विकासाची स्वप्ने पाहिली. आपापल्या परीने यादृष्ट्या नेत्यांनी त्यांच्या संकल्पनांची म ांडणीही केली. योजनाही आखल्या. पण खेड्यांची स्थिती आपण पाहतोच आहोत. ती फारशी काही बदललेली नाही. आता आणखी एक संकल्पना पुढे आली आहे आणि त्याची मांडणी केली आहे राज्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी. ही संकल्पना तशी निराळी आहे आणि त्याच्यात दम ही दिसतो आहे. कारण अमिताभ बच्चन, रतन टाटा, आनंद महेंद्र अशा मंडळींनी त्या संकल्पनेबद्दल मुख्यमंत्री फडणवीसांचे कौतुक केले आहे. जेव्हा मुंबईभर गोविंदांची धूम सुरू होती, नियम तोडण्याची स्पर्धा सुरू होती आणि पोलीस केवळ बऱ्याची भूमिकाच घेत होते तेव्हा मंत्रालयात मात्र बरीच मोठी हलचल आणि चहल-पहल सुरू झाली होती.

मंत्रालयाला खरेतर त्या दिवशी सुटी होती. पण तरीही मुख्यमंत्र्यांच्या कार्यालयाचा सहावा मजला गजबजलेला होता आणि खाली तळमजल्यावर पोलिसांचा सक्त पाहरा होता. पोलीस मंत्रालयात कुणालचा सोडायचे नाही अशा भूमिकेत होते. त्यांना ज्या सूचना होत्या, ज्या निमंत्रितांच्या याद्या त्यांच्याकडे होत्या तेवढ्याच खाशा मंडळींनी आत जावे बाकी सार्यांनी बाहेर थांबावे, असे ते म्हणत होते. कार्यक्रम होता तो मुख्यमंत्र्यांनी बोलावलेल्या विशेष बैठकीचा.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी मुद्दाम सुटीच्या दिवशी मंत्रालयात ही महत्त्वाची बैठक ठेवली होती. फडणवीस यांनी एक महत्त्वाकांक्षी योजना आखली आहे. त्याच्यासाठी ही बैठक होती. फडणवीस हे अशा प्रकारच्या नव्या योजना आखण्यात हुशार आहेत. जुन्या योजनांना नवे आंगडे टोपडे ते घालतात, असा भलेही आरोप विरोधकांना करू देत पण फडणवीस सरकारच्या काही योजना तर सध्या चांगल्याच हिट झालेल्या आहेत. उद-ाहरणाथ् जलयुक्त शिवार ही त्यांची संकल्पना. त्याअंतर्गत योग्य पद्धतीने कामे झाल्यामुळे आता अनेक ठिकाणी पाणी दिसू लागले आहे. पाऊस कमी झालेल्या ठिकाणीही पाणी थांबले आहे हे योजनेचे यश आहे. या योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये अनेक नव्या सूचना येत होत्या. तसेच उद्योग जगतामधूनही काही संकल्पना पुढे येत होत्या. त्यावर आणखी काम करून आता मुख्यमंत्री फडणवीसांनी ही नवी योजना काढली. ग्राम विकासाचे ताजे स्वप्न त्यांनी राज्याला दाखवले आहे. आता ते जी रचना करत आहेत, जी यंत्रणा निर्माण करू पाहत आहेत त्याआधारे हे स्वप्न प्रत्यक्षात उतरेल, असा विश्वास ते व्यक्त करत आहेत.

एक हजार खेड्यांचा संपूर्ण विकास किंवा एक हजार खेड्यांमध्ये अंतरबाह्य बदल ट्रन्सफॉर्मिंग थाऊजंड व्हिलेजेस अशी ही योजना आहे. या योजनेचा समग्र विचार करण्यासाठी सुटीच्या दिवशी मंत्रालयाचे दरवाजे फक्त निमंत्रितांसाठी उघडण्यात आले होते. मुख्यमंत्र्यांच्या विशेष दालनात सातव्या मजल्यावरील सभागृहात सुमारे सत्तर मंडळींची ही बैठक तीन तास चालली. नंतर निमंत्रितांसाठी तळमजल्यावरील नवीन व्हाॅरंड्यात भोजनाची पंचतारांकित व्यवस्था करण्यात आली होती. ताजमहाल हॉटेलच्या बॉलरूममध्ये ज्या शानदार पद्धतीने भोजन दिले जाते तसा थाट मंत्रालयात मांडण्यात आला होता.

कारण मुख्यमंत्र्यांचे पाहुणेही तसेच महनीय होते. अभिनयसम्राट अमिताभ बच्चन, भारतातील सर्वाधिक नामवंत उद्योग गुपचे प्रमुख रतन टाटा, उद्योजक राजश्री बिलाॅ, आनंद महिंद्र, रिलायन्स उद्योगाचे प्रतिनिधी, पोपटराव पवारांसारखे स्वयंसेवी संस्थांचे प्रतिनिधी, अनिल काकोडकरांसारखे शास्त्रज्ञ, विजय भटकरांसारखे तंत्रज्ञ आदी मंडळी या बैठकीतील विचारमंथनात सहभागी झाली होती.

रतन टाटांनी या संकल्पनेचे मर्म सांगितले. ते म्हणाले, इतके दिवस आपण शहरांचा विकास केला. आम्ही कारखाने काढले, नोकऱ्या दिल्या, पायाभूत सुविधा दिल्या पण ते सारे शहरातच. पण भारत हा खरा ग्राम णे भागात आहे. तिथे विकास कमी झाला. गुणात्मक विकास आपण तिथे दिला. तिथल्या माणसांचे जीवनमान उंचावले तर भारताचा खरा विकास होईल. एकट्या महाराष्ट्रातच ४१ हजार खेडी आहेत. देशभरातील खेड्यांची संख्या ५ लाख ९३ हजार इतकी आहे. खेडेगावात सुधारणा करायचे स्वप्न पाहणारे फडणवीस मुख्यमंत्री आहेत, असा त्यांचाही दावा नाही. ते म्हणत आहेत की खेड्याचा विकास म्हणजे तेथील जल, जमीन, जंगल यांचा विकास.

आर्थिक सुबत्ता येण्यासाठी खेड्यातच कौशल्य विकास करणे, नवे तंत्रज्ञान उपलब्ध करून देणे, लोकांना हव्या असणाऱ्यांच विकासाच्या बाबी घेऊन जाणे हे सारे करायचे आहे. त्यासाठी सुरू असणाऱ्या विविध शासकीय योजनांची एकसंघ व सुसूत्र अंमलबजावणी करणे हा एक भाग आहे आणि त्याला खासगी साधनसामुग्री व प्रयत्न यांची जोड देणे यासाठी हा नवा उपक्रम आपण करतोय, असे फडणवीस म्हणतात. नव्या तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने योजना लोकांपर्यंत पोहोचवण्यात येतील. खेड्यातील लोकांच्या सहभागातून त्यांना हव्या त्याच पद्धतीने विकास साध्य केला जाईल. म्हणजे कोणीतरी टाटा बिलाॅनी एखाद्या खेड्याचा कायपालट करून द्यायचा व लोकांना तो मान्यच नसायचा असे होऊ नये. गावाला आधी पिण्याच्या स्वच्छ पाण्याची सोय, शेतीला पुरेसे पाणी, स्वच्छता आरोग्य व शिक्षणाच्या उत्तम सोयी हे दिले जाईल.

तेथील लोकांचा कौशल्य विकास, शेतीचा विकास, शेतीपूरक व्यवसायांचा विकास अशा अनेक बाबींवर काम केले जणार आहे. पोपटराव पवारांनी त्या बैठकीत लोकसहभागावर भर दिला पाहिजे हे सांगितले. ते सर्वांनी मान्य केले. बिलाॅ समूहाने तीनशे खेड्यांच्या विकासासाठी निधी देऊ केला, टाटांनी साधनसामुग्री देऊ केली, रिलायन्स समूहाने संपर्क यंत्रणा देण्याचे मान्य केले. म्हणजे निवडलेल्या प्रत्येक खेड्यामधून मंत्रालयापर्यंत थेट फायबर ऑप्टिक केबलच्या सहाय्याने उत्तम संपर्क यंत्रणा विकसित केली जाईल. मंत्रालयातील नियंत्रण केंद्रात त्या त्या खेड्यातील सारी माहिती दररोज उपलब्ध केली जाईल. फडणवीस सांगतात, आपल्याला एक विकासाचे मॉडेल तयार करायचे आहे. हे मॉडेल असे असेल की पहिल्या टप्प्यात एक हजार खेड्यांच्या विकासाची योजना घेतली तर पुढच्या टप्प्यात त्या अनुभवावरून पाच हजार खेड्यांचे काम हाती घेता येईल.

दि. २८ ऑगस्ट २०१६

नव्या कायद्यापेक्षा सुव्यवस्थेची ग्वाही हवी

राज्याची सुरक्षितता किंवा लोकांच्या सुव्यवस्थेकरिता विविध प्रकारच्या कायद्यांची किंवा नियमांची आवश्यकता असते. समाजजीवन म्हटल्यानंतर प्रत्येक नागरिकाला प्रशासकीय पातळीवरच्या सुव्यवस्थेचे ओ-शासन मिळाले तर कायदा किंवा नियमांचा वापर करण्याची वेळ येत नाही. ज्यावेळेला व्यवस्था पोखरली जाते. तेव्हा मात्र वेगवेगळ्या कायद्यांचे आणि नियमांचे नवे बडोे उगारले जात असतात. सामाजिक सुरक्षिततेसाठी केंद्र सरकारचे किंवा राज्य सरकारचे कायदे आणि नियम मोजायचे ठरवले तर किमान डझनभर कायदे वेगवेगळ्या पध्दतीने लागू असल्याचे आढळून येईल.

मग अगदी दंगलविरोधी कायद्यापासून ते हुंडा प्रतिबंधक कायद्यापर्यंत अशा बारीक बारीक अनेक कायद्यांची यादी करता येऊ शकते. कोणीही समाजजीवनातल्या शांततेचा गैरफायदा घेऊ नये किंवा कायदा, नियम मोडून निदर्शने आंदोलने करू नये. ही परिस्थिती मान्य करीत असताना आंदोलन किंवा निदर्शने करण्याची वेळ का येते याचादेखील विचार करावा लागेल. नियम, कायदा असणे आणि तो पाळणे हे सगळे आदर्श स्वरूपाचे प्रकार ठरतात. पण प्रत्यक्ष व्यवहारामध्ये त्याचा विचित्र अनुभव येतो. याची जर राज्य सरकारला नीट जाण असेल तर त्याने नव्याने येऊ घातलेला महाराष्ट्र अंतर्गत सुरक्षा कायद्याचा विचार केला पाहिजे. बऱ्याचवेळेला काही गट किंवा समुदाय एकत्र येतो आणि आपल्या मागण्यांसाठी आंदोलन निदर्शने करतो. त्यामध्ये सामाजिक सेवांची किंवा साधनांची नासधूस होते. काहीवेळेला सामान्य जन-

तादेखील वेठीला धरली जाते. वरचेवर किंवा विशेष कोणतेही कारण नसताना जर खुंडशाही होत असेल किंवा गुंडगिरी करून दहशत निर्माण करण्याचा प्रयत्न होत असेल तर तो आहे त्या कायद्यांचाच वापर करून

विशेष लेखशाम शेवाळकर–मुख्य संपादक

खेचून काढता येऊ शकतो. प्रत्येकवेळी नवे कायदे करूनच सामाजिक सुरक्षितता निर्माण होते, असे समजण्याचे कारण नाही. अतिशय छोट्या कारणांमुळे लोक संतप्त होतात किंवा काही गट अचानकपणे आंदोलनाचा मार्ग स्वीकारतात. त्यांच्यावर नियंत्रण ठेवण्याकरिता सुरक्षा यंत्रणांनी नेहमीच सज्ज राहण्याची आवश्यकता आहे. खरे तर आहे त्या कायद्यांचाच नीट वापर करून कायद्याचा धाक निर्माण केला पाहिजे. तसे न करता प्रत्येकवेळी नवा कायदा आणायचा आणि कायदा सुव्यवस्थेची आपण बूज राखत आह-ेत असे वातावरण निर्माण करायचे. हे काही तितकेसे योग्य ठरत नाही. मुंबई गर्दीचेच शहर नव्याने आलेला महाराष्ट्र अंतर्गत सुरक्षा कायदा हा असाच एक आततायीपणा ठरतो. ही गोष्ट खरी आहे की कोणत्याही गटागटांना कायदा हातात घेण्याची संधी मिळू नये. किंवा छोट्याशा कारणांमुळे सामान्य जनता वेठीला धरली जाऊ नये. याकरिता आज सरकारजवळ पुरेसे कायदे आहेत. अगदी नेहमी वापरले जाणारे १४४ कलमसुध्दा योग्यवेळी वापरता येते. परंतु, या नव्या महाराष्ट्र अंतर्गत सुरक्षा

कायद्यात शंभरपेक्षा जास्त लोकांच्या एकत्र येण्यावरही बंदी घालण्याची तरतूद केली आहे. सामाजिक किंवा सरकारी मालमतेचे नुकसान करणाऱ्यांवर थेट खटले दाखल करण्याचाही प्रस्ताव त्यामध्ये आहे, अशा प्रकारची तरतूद जरया नव्या कायद्यात असेल तर तो सरकारचाच वेंधळेपणा ठरेल. कारण मुंबईसारखे

महानगर तर गर्दीचे महानगर म्हणूनच प्रसिध्द आहे तिथे शंभरच नव्हे तर हजार लोक एकत्र यायला वेळ लागत नाही. त्यांच्या दैनंदिन व्यवस्थांवर परिणाम झाला किंवा त्यांच्या सहनशिलतेचा अंत पाहिला गेला तर हाच मुंबईकर इतक्या धडाडीने आंदोलनही करतो. अलीकडेच बदलापूर स्थानकामध्ये प्रवाशांचा झालेला उद्रेक हे त्याचे उत्तम उदाहरण होते. गेले तीन महिने मध्य रेल-वेचा अक्षरशः खेळखंडोबा सुरू आहे. अगदी दोन दिवसांपूर्वीसुध्दा दादर माटुंगा रेल्वे रूळाला तडाखा गेला आणि ऐन गर्दीच्या वेळी प्रवाशांची तारांबळ उडाली. दादर स्थानकामध्ये प्रवाशांना पाय ठेवायलाही जागा नव्हती. जर पुरेशी पोलीस व्यवस्था तिथे नसती तर कोणत्याही क्षणी बदलापूरप्रमाणेच संतप्त प्रवाशांनी आंदोलन केले असते. अशा प्रकारच्या व्यवस्थांमध्ये जेव्हा गडबड होते. त्यावेळी उत्स्फूर्त आंदोलने किंवा निदर्शने होत असतात. तीसुध्दा लोकांनी करू नये आणि सगळ्या गैरव्यवस्था शांतपणे सहन कराव्यात, अशी जर सरकारची इच्छा असेल तर ते लोकशाहीच्या तत्वालाच मारक ठरते.

भारतीयत्वाशी एकरूप वास्तुशास्त्री

संगितात घराणी असतात. वास्तुकलेतही अशी घराणी आहेत. प्रत्येकाची

शैली वेगळी. अशा शैलीसोबत एकरूप झालेले काही वास्तुरचनाकार

पुढच्या परंपरेचे आयडॉल बनतात. त्यांना समोर ठेवून अनेक जण

घडतात. वास्तुकलेतील अशा काही वारकऱ्यांचे एक दैवत... लॉरी बेकर!

लॉरी बेकर... भारतीयत्वाशी एकरूप झालेले हे नाव.

लॉरेन्स विल्फ्रेड तथा पद्मश्री लॉरी बेकर (२ मार्च १९१७ ते १ एप्रिल २००७). १९३७ मध्ये इंग्लडच्या बर्मिंगहॅममध्ये वास्तुविशारद झालेला हा तरुण. दुसऱ्या महायुद्धाच्या कालखंडात फ्रेंडस् ॲम्ब्युलन्ससोबत १९४२ मध्ये चीनकडे निघाला होता. त्याची पत्नी डॉ. एलिझाबेथमुळे ते अचानकपणे १९४८ च्या सुमारास भारतात आले आणि आजीवन भार-ताचे झाले. इङ्गआयुष्याची वाटचाल म्हणजे अज्ञाताचा प्रवास असतो,फ़क्त हे वाक्य

डॉ. बेकर जगले. त्यांच्यातील हे वेगळेपण सतत प्रकट होत गेले. सलग पंधरा वर्षे ते हिमालयात पिठोरगडला राहिले. खरे तर ते तिथे मधुचंद्रासाठी आले होते. आपल्या पत्नीच्या सुश्रूषेच्या कामात ते मदत करायचे. मुलांचा सांभाळ करायचे. त्यानंतर दीर्घकाळाने वास्तुशिल्पी म्हणून काम करू लागले. त्यांचे हे असे जगणेच त्यांच्यातील वास्तुशिल्पीला वेगळे काही रायला भाग पाडत गेले असावे. मानवाची प्राथमिक गरज व त्यासाठीच्या वेगवेगळ्या योजनांची घरात सोय करणे

ही बेकरांची खासियतच. बेकरांच्या नित्य वागण्यातून ते प्रकट होते. एकदा महात्मा गांधींना भेटण्यासाठी ते आले. त्यांच्या पायातील वेगळे जोडे पाहून गांधीजींनी जोडे चीनमधून घेतले का असा सवाल केला. बेकरांनी स्वतःच बनवलेल्या जोड्यांचा निर्मितीप्रवास सांगितला. चीनमध्ये प्रत्येक जण वाया गेलेले कपडे घेऊन स्वतःचे कपडे स्वतःच तयार करतो. पायाचे माप घ्यायचे. एकावर एक कपडे चिकटवायचे. कपड्याचेच बंध करायचे. झाले जो-डे! पुनर्वापर, काटकसरीचा धडा देणारे हे जोडे!! कदाचित गांधीजींनी आपल्याच ज्ञजातीङ्गच्या या माणसाला पहिल्या भेटीतच पुरते ओळखले असावे. गांधीजींनी त्यांना सल्ला

दिला, इंग्लडला जाऊन काय करणार? तुमची गरज इथेच आहे! खरा भारत म्हणजे मुंबई नाही, तो ड़्यांत आहे.ङ्गड्व भारताला एक चिखल-मातीत काम करणारा वास्तुशिल्पी मिळाला. बेकरांनी लोणावळ्यातील घरे पाहिली आणि मग मातीची घरे बनवण्याचे त्यांचे प्रयत्न सुरू झाले. महायुद्ध संपता संपता बेकरांवर उत्तर भारतातील कुश्रोगऱ्यांची घरे बांधण्याची जबाबदारी आली. सायकलवरून फैजाबाद, अयोध्या अशी शहरे त्यांनी पाहिली. त्यांच्या लक्षात आले की स्थानिक सामग्रीने बनवलेले घर निसर्गाच्या संकटाचा चांगला मुकाबला करते. माती, बांबू, चुना, गोमूत्राचा पुर्वापर वापर झाल्याचेही त्यांच्या लक्षात आले. बरस्स! बेकरांनी भारतीय वास्तुशैलीचा असा सांगोपांग अभ्यास केला. याच पद्धतीने त्यांनी ती कुश्रोगऱ्यांची वसाहत बांधली. त्यांच्या या देशीवादाचा प्रभाव असा की त्यांच्या पत्नीही आयुर्वे दिक उपचार पद्धतीचा वापर करू लागल्या. बेकरांच्या कार्यपद्धतीचे वैशिष्ट्य असे की रचना, सामग्री, कारागीर या बाबींवर त्यांचे जागेवर थांबून लक्ष असे. त्यांनी बांधलेले लखनौचे गोलाकार रुग्णालय आणि परिसरातील वटवृक्ष बेकरांची छाया घेऊन उभा आहे. १९५३ मध्ये त्यांनी साक्षर ग्राम उभारले. गांधीजींसाठी त्यांनी बरेलीतील केंद्र उभारले. अलाहाबादमध्ये रुग्णालये, आश्रम, वाचनालये, शाळा, महाविद्यालये बांधली. पिठोरगडमध्ये त्यांनी पुन्हा एक रुग्णालय बांधले. तेथेच एक आपली वैशिष्ट्यपूर्ण झोपडीही त्यांनी बांधली. १९६३ ला बेकर केरळमध्ये आले आणि एका नव्या पर्वाची सुरुवात झाली. तिथल्या मिशनरींनी १९६९ मध्ये

सर्व जाती-धर्मातील आर्थिक दुर्बलांसाठी स्वस्तातले घर द्यायचा संकल्प केला. त्याची कमाल किंमत ३ हजार रुपये निश्चित केली. अनेक अभियंते, संस्था, वास्तुविशारद

कायद्याच्या चौकटीत राहूनच उत्सव साजरा करा, अशी भूमिका घेतली. दुसरीकडे या दहीहंडीला साहसी खे-ळाचा दर्जा दिला व हा खेळ सुरक्षित करण्याचाही प्रयत्न केला. मात्र काही जणांनी तरुणांना चेतावण्या दिल्या, अशी चेतावणीची पिपाणी वाजवण-रे आता पिपाण्या गादीखाली ठेवून झोपले आहेत काय? जखमी गोविंदांना पाहायला ते का आले नाहीत, असा सवाल आमदार अॅड. आशिष शेलार यांनी यावेळी केला.

ज्यावेळी नवनवीन कायदे करून आपल्या हातात सत्ता एकवटण्याचा प्रयत्न होतो त्यावेळेला हुकूमशाही किंवा जुलूमशाहीला प्रोत्साहन दिल्यासारखेच ते ठरते. नवे कायदे करण्यापेक्षा सुव्यवस्थेची ग्वाही देणे याला सरकारने प्राधान्य दिले पाहिजे.

गस्त असेल तर शिस्त आज तर अगदी ब्रिटिश काळापासून चालत आलेले अनेक कायदे आहेत. तिकडे केंद्र सरकार दरवर्षी घोषणा करून कालबाह्य असे कायदे रद्द केल्याच्या घोषणा करते. राज्य सरकारनेदेखील काही प्रमाणात जुनाट कायद्यांना भंगारात काढायला सुरुवात केली आहे. पण दुसरीकडे जर नवे कायदे त्याची जागा घेणार असतील तर त्यांची संख्या कायम राहील. सरकारला राज्यात ज्या अंतर्गत सुरक्षिततेची काळजी वाटत असेल तर सर्वप्रथम पोलीस दलाची संख्या दुप्पट किंवा तिप्पट केली पाहिजे. गुप्तचर यंत्रणा आंतरराष्ट्रीय दर्जाची बनवली पाहिजे म्हणजेच या उपलब्ध पोलीस दला-चा पुरेपूर वापर होऊ शकेल. असामाजिक तत्वांवर आपोआपच अंश राहील. पोलिसांची भरभक्कम गस्त राहिली तर शिस्त आप-ोआप राहते. दुर्दैवाने आज पुरेसे पोलीस दल नसल्यामुळे आहे त्या यंत्रणा सुस्त राहतात आणि गस्त घालणे दूरच राहते. सरकारच्या या नव्या कायद्याला सर्वच राजकीय पक्षांनी आणि संघटनांनी विरोध केला आहे. सर्वांशी योग्य विचार विनिमय करून नव्या कायद्याची अपेक्षा तपासली पाहिजे किंवा असलेले पू-र्वीचे कायदे व्यवस्थित अमलात आणण्याचा प्रयत्न व्यवस्थित झाला पाहिजे. थोडक्यात सांगायचे तर नव्या कायद्यांपेक्षा सुव्यवस्थेचा आग्रह धरण्याची गरज आहे.

कामाला लागले. बेकरांनी त्रिवेंद्रमजवळ पोड्रोम गावात फक्त

गवंड्याच्या मदतीने साडेपाचशे चौरस फुटाचे घर उभारले. स्वयंपाकघर, बैठक, विश्रांतीकक्ष, अगण हा खराख-ुरा अभिकल्प २७५० रुपयात त्यांनी साकारला. येथूनच केरळमधील त्यांच्या वैशिष्ट्यपूर्ण घरांची, गृहरचनांची सुरुवात झाली. त्रिवेंद्रम, त्रिचूर, कालिकत, तिरुअनंतपूरम या सखल आणि दलदलीच्या शहरांमधील त्यांच्या गृहरचना स्वस्तातल्या आणि लोकप्रिय ठरल्या. त्यांची ही ख्याती जगभर पोचली. सरकारदरबारी मात्र असे अत्यल्प सिमेंट, लोखंड, विटांचे प्रकल्प उपेक्षित राहिले. इथे कसलाच टक्का नाही. त्यामुळे त्यांचे प्रकल्प बाजूला ठेवले गेले, तरीही ते सर्वसमान्यांसाठी सतत काम करत राहिले. पुढे त्यांच्या कामाच्या रे्ट्याने सरकारला दखल घ्यावी लागली. त्यांना विकास अध्ययन केंद्र उभारण्याची संधी दिली गेली. उस्तुर भागातील टेकडीवर बेकरांनी या केंद्राची अर्चवित करणारी वास्तू उभारली आहे. जगभरातील वास्तुरचनाकारांसाठीचे ते मंदिर आहे. १९७४ च्या वादळी वाऱ्याच्या तडाख्याने बेकरांचे महत्त्व सगळ्यांना समजू लागले. त्यानंतर शासनाने त्यांना त्रिवेंद्रमजवळ पु-थदा या कोळी वसाहतीचे काम करण्यास सांगितले. बेकरांनी अडीचशे चौरस फुटांचा वेगळाच नमुना तयार करताना सोसाट्याच्या वाऱ्यासाठी वाट तयार करून देणारी जाळीदार भिंत, पन्हाळी छत, शेजारधर्म जपणारी उत्तम संकुल रचना, खास कोळ्यांसाठी मासे वाळत घालण्यासाठी जागा, अशा सोयीसुविधांचा हा प्रकल्प साकारला. हाच विचार त्यांनी शाळा, आश्रम, चर्च, वाचनालयांसाठी गरजेनुरूप केला. त्यांनी फिल्म स्टुडिओसारखा वेगळा प्रयोगही केला. बांबू, झावळ्या, फांद्या, खोड यांचा वापर करीत माती-चिखलातील त्यांची बांधकामे निसर्ग वास्तूचा दंडक घालून देणारी ठरली.

टायर फुटून अपघात!१ ठार

प्रतिनिधी/साक्री– भरधाव पीकअप व्हॅनचा टायर फुटून ती समोरून येणाऱ्या मोटारसायलवर आदळल्याने मोटरसायकलस्वाराचा जागीच मृत्यू झाला. ही भीषण घटना आज सकाळी ११ वाजता साक्री नजीक पिंपळनेर रोडवर घडली.

पिकअप व्हॅन साक्रीहून पिंपळनेरच्या दिशेने जात होती. तर शेणपूरहून साक्रीकडे जाणाऱ्या मोटारसायलने गोटू भट्ट पवार रा.शेणपूर ता.साक्री हा इसम येत होता. अचानक पीकअपचा टायर फूटून चालकाचा ताबा गेला आणि त्याने समोरून येणाऱ्या मोटारसायलस्वाराला उडवले. जबर जखमी गोटू पवार याला साक्रीच्या ग्रामीण रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. मात्र डॉक्टरांनी त्यास मृत घोषित केले. याबाबत साक्री पोलिसात नोंद करण्यात आली आहे.

कल्याण पूर्वेतील स्कायवॉकवर माजी नगरसेवकाचे आमरण उपोषण सुरू

प्रतिनिधी/कल्याण- कल्याण पूर्व पश्चिम परिसरात उभारण्यात आलेले स्कायवॉक हे गर्दुल्ल्याचे फेरीवाल्यांचे आश्रय स्थान बनले असून, याबाबत अनेकदा तक्रारी करूनही प्रशासनाकडून सातत्याने कारवाई होत नसल्याने फेरीवाल्यांची वर्दळ वाढत असून, नागरिकांना मनस्ताप सहन करावा लागतआहे. त्यामुळे स्कायवॉकवर सीसीटीव्ही कॅमेरे बसवावेत, गर्दुल्ले फेरीवाल्यांवर

कारवाई करावी, कल्याण पूर्वेकडील स्कायवॉकचे स्ट्रक्चर ऑडिट करत हा स्कायवॉक नागरिकांसाठी खुला करावा आदी मागण्यांसाठी माजी नगर-सेवक नितीन निकम व उल्हास भोईर यांनी स्कायवॉकवर आमरण उपोषण

पुकारले आहे. कल्याण पश्चिमेकडील स्टेशन परिसरात कोट्यवधी रुपये खर्चून नागरिकांना चालण्यासाठी उभारण्यात आलेला स्कायवॉकवर सध्या फेरीवाले आणि गर्दुपल्ल्यांनी आपले बस्थान मांडले आहे. तक्रारीनंतर पालिका प्रशासनाकडून कारवाईचा बडगा उगारला जा-तो. मात्र कारवाईत सातत्य नसल्याने फेरीवाल्याचे चांगलेच फावले आहे. कल्याण पश्चिमेकडील स्कायवॉकचीही अवस्था असताना कल्याण पूर्वेकडील तब्बल ७ वर्षांपूर्वी सुरू करण्यात आ-लेला स्कायवॉक आजही पूर्णत्वाच्या प्रतीक्षेत आहे. त्यातच माजी नगरसेवक नितीन निकम यांनी या स्कायवॉकचे काम निकृष्ट दर्जाचे असल्याचा आरोप

केल्याने एकच खळबळ उडाली आहे. निकम यांनी या संपूर्ण स्कायवॉकच्या कामाच्या दर्जाबाबत प्रश्नचिन्ह उपस्थित करत, या संपूर्ण स्कायवॉकचे त्रयस्थ समितीकडून स्ट्रक्चलर ऑडीट करण्यात यावेव त्यानंतरच तो नागरिकांसाठी खुला करण्यात यावा, स्कायवॉकवर गर्दुल्ले व फेरीवाल्यांवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी संपूर्ण स्कायवॉकवर व कल्याण पुर्वेकडे येणाऱ्या लहान बोगद्यापर्यंत व सिद्धार्थ नगरपर्यंत सी.सी.टि.व्ही.कॅमेरे बसविण्यात यावे व सदर रस्त्यावर लाईटची व्यवस्था व २४ तास पोलीस बदोबस्त ठेवण्यात यावा, आशा मागण्या करण्यात आल्या आहेत.

मुंबईत पावसाची दमदार हजेरी

प्रतिनिधी/मुंबई- शहर व परिसरात आज पावसाने चांगलीच हजेरी लावत नागरिकांची तारांबळ उडविली. आज दुपारी ३ वा. पर्यंत कुलाब्यात २०.६ मिमी. पावसाची नोंद झाली होती. शहरातील पश्चिम उपनगरात आज सकाळपासून पडणाऱ्या तुरळक पावसाने दुपारनंतर जोर धरला होता. हवामान खात्याच्या अंदाजानुसार येत्या ३१ ऑगस्टपर्यंत राज्यातील सर्व विभागांत ढगांच्या गडगडाटासह पावसाची शक्यता आहे. रात्री उशिरापर्यंत मुंबईत पाऊस अधूनमधून सुरू होता.

मुंबई शहर, उपनगर व आसपासच्या परिसरात आज पावसाने हजेरी लावली होती. काल दहीहंडी उत्सवात गोविंदांना नाराज करणाऱ्या पावसाने मुंबईतील चाकरमान्यांची आज तारांबळ उडविली. हवामान विभागाच्या अंदाजानुसार उद्या-पासून ३१ ऑगस्टपर्यंत चांगला पाऊस पडण्याची शक्यता आहे. या काळात गोव्यासह दक्षिण व उत्तर कोरुणासह दक्षिण मध्य महाराष्ट्रात, मराठवाड्यात व विदर्भात चांगल्या पावसाची शक्यता असल्याचे विभागाचे सांगितले आहे. उत्तर मध्य महाराष्ट्रात मात्र तुरळक पावसाची शक्यता आहे. येत्या आठवड्यात चांगला पाऊस झाल्यास राज्यातील शेतकऱ्यांना दिलासा मिळणार आहे.

सोनपेठ पालिकेतील काँग्रेसच्या सहा नगरसेवकांचे सदस्यत्व रद्द करण्याचे खंडपीठाचे आदेश

प्रतिनिधी/औरंगाबाद- पक्षादेश डावलून पक्षाचे सदस्य असलेल्या उपाध्यक्षांविरुद्ध अविशास ठरावाच्या बाजूने मतदान करणाऱ्या काँग्रेस पक्षाच्या सहा नगरसेवकांचे सदस्यत्व रद्द करण्याचा आदेश मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठाचे न्या. टी. व्ही. नलावडे यांनी दिले आहेत.

या प्रकरणी सोनपेठ (जि.परभणी) नगर परिषदेच्या तत्कालीन उपाध्यक्षा श्रीमती पद्मा देशमुख यांनी याचिका दाखल केली होती. तीनुसार सोनपेठ

नगर परिषदेमध्ये नगरसेवकांची संख्या १७ असून यापैकी सात काँग्रेस पक्षाचे आहेत. काँग्रेस पक्षाच्या सदस्य आणि नगर परिषदेच्या उपाध्यक्ष श्रीमती देशमुख यांच्यावर अविशास ठराव मांडून तो १४ विरुद्ध २ मतांनी मंजूर करण्यात आला. मात्र त्यापूर्वी ३ जुलै २०१२ रोजी काँग्रेस पक्षाने एक पक्षादेश काढून अविशास ठरावाच्या विरुद्ध मतदान करण्याचे आदेश दिले होते. हा पक्षादेश ५ आणि ६ जुलैला वर्तमानपत्रात जाहीर प्रकटनाद्वारे प्रकाशितही करण्यात आला.

मात्र पक्षादेश डावलून नगर-सेवक वैशाली कुसुमकर, शेख शहेदबी अन्सार, दिगंबर पाटील, राजईसबेगम जहिरोद्दीन, कुरेशी उस्मान कादरी आणि चंद्रकांत राठोड यांनी मतदान केले. यावर या नगरसेवकांना अपात्र ठरविण्यात यावे, असा विनंती अर्ज उपाध्यक्षांनी जिल्हाधिकाऱ्यांकडे केला. मात्र तो फेटाळण्यात आला. या विरो-धात श्रीमती देशमुख यांनी अॅड. सचिन देशमुख यांच्यामार्फत उच्च न्यायालय खंडपीठात याचिका दाखल केली.

साक्रीत गेल्यावर्षी बांधलेला बांध फुटला शेतात पाणी घुसून नुकसान

प्रतिनिधी/धुळे- साक्री तालुक्यातील बळसाणे गा-वातील केसर नदीवर गेल्याच वर्षी बांधलेला बंधारा वाहून गेला आहे. पहिल्याच पावसात जमलेले पाणीदेखील हा बांध रोखून धरू शकला नाही आणि पाण्याच्या प्रवाहात मातीचा भराव वाहून गेले. त्यामुळे नदीकिनारच्या शेतांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर पाणी शिरून शेतकऱ्यांचे मोठे नुकसान झाले आहे.

बळसाणे गावातील केसर नदीच्या जवळील शेतकऱ्यांना धरणाची खूपच आवश्यकता होती. वेळोवेळी धरण बांधण्याबाबत संबंधित खात्याजवळ पाठपुरावा केला व मागच्याच वर्षी केसर नदीवर लहान असे धरण बांधण्यात आले. धरणात साचलेल्या पाण्याने जमीन कास धरू शकेल व पिकेदेखील टवटवीत दिसू लागतील, अशी शेतकऱ्यांची

धारणा होती. बळीराजाच्या डोळ्यासमोर धरण तयार झाल्याने शेतकरी समाधानी झाला. कारण वरूणराजाचे रामभरोसे आणि विहिरी, कूपनलिका तळाला गेल्याने मग धरणाच्या पाण्यावर पिकांना जीवदान देता येईल, या उमेदीने शेतकरी यंदाच्या हंगामात फसल चांगल्याप्रकारे निघेल. या अपेक्षापोटी शेतीकामाला लागला होता.

परंतु, शेतकऱ्याचे स्वप्न अर्धवट राहिले. या वर्षाच्या पहिल्याच पावसात धरण एका बाजूने फुटल्याने जे साचलेले पाणी होते ते पाणी शेतकऱ्याच्या शेतात घुसल्याने भुईमुगाचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले. धरण फुटून शेताचे नुकसान झाल्याचे येथील शेतकरी ईशर पारधी, रमू दादा, खंडू पाटील यांनी सांगितले.

दहीहंडी - न्यायालयाच्या अवमानप्रकरणी कुणाचीही अटक नाही

प्रतिनिधी/ठाणे- दहीहंडी प्रकरणी सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्देश धाब्यावर बसवणारी १६ गो-विंदा पथक आणि आयोजकांवर ठाणे पोलिसांनी गुन्हे दाखल केले. मात्र,एकही आयोजक अथवा गोविंदा पथकाला अद्याप अटक झालेली नाही. सर्वोच्च न्यायालयाने दहीहंडी बाबत दिलेल्या निर्देशात हंडी

२० फुटांपेक्षा अधिक उंचीची नसावी,गोविंदा पथकाने ही उंच मानवी मनोरे उभारू नये,तर गोविंदा पथकात १८ वर्षांखालील गोविंदाचा समावेश करण्यात येऊ नये.असे निर्देश दिल्यानंतरही दहीहंडी ४० फुटांवर बांधल्या, पोलिसांच्या आदेशानंतर २० फुटांवर आणल्या, तर गोविंदा पथकाने मात्र ९ थरांचा मानवी मनोरा उभा

केला,तर गोविंदा पथकात लहान म ुलाचा समावेश करण्यात आला होता. न्यायालयाच्या आदेशाच्या चिंधड्या उडविण्यात आल्या. मात्र पोलिसांनी बध्याची भूमिका घेतली. दरम्यान दहीहंडीमुळे कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न निर्माण होईल म्हणून दुसऱ्या दिवशी अटकसत्र सुरू होईल असा कयास वर्तविला जात होता.

पालिका शाळांत सूर्यनमस्कार आणि योगच्या विरोधात सपाची पालिका आयुक्तांना नोटीस

प्रतिनिधी/मुंबई- पालिका शाळांमध्ये योग आणि सूर्यनमस्कार बंधनकारक करण्याच्या प्रस्तावाविरोधात काल सपाने पालिका आयुक्त अजोय मेहता यांना वकिलामार्फत नोटीस पाठवलेली आहे. शिक्षण विभागाने ठरावाच्या सूचनेवर नियमबाह्य परिपत्रक कसे काढले हे परिपत्रक काढणाऱ्या शिक्षण अधिकाऱ्यांना तात्काळ निलंबित करावे अशी मागणीही पालिका आयुक्त अजोय मेहता यांची भेट घेऊन केली.

प्रस्तावावर आयुक्त सारासार विचार करून योग्य तो अभिप्राय सादर करतील अशी अपे-क्षाही सपातर्फे व्यक्त करण्यात आली आहे. या प्रस्तावाच्या विरोधात पक्षातर्फे आंदोलनही करण्यात आले. पालिका शाळांत सूर्यनमस्कार व योगची सक्ती करण्याचा प्रस्ताव बहुमताने मंजूर करण्यात आला. शिक्षणासारख्या पवित्र क्षेत्रांत अशा

मंजूर करण्यात आला. मात्र ठरावाची सूचना महापालिका प्रशासनाचा कोणताही अंतिम निर्णय झालेला नसताना पालिका शिक्षण विभागाने त्यावर कहर करत पालिका शाळांतून योगचे प्रशिक्षण दैनंदिन परिपाठात नियमित सुरू करण्यासाठी परिपत्रक जारी केले आहे. त्यास पालिका, स्थायी समिती किंवा शिक्षण समिती अशा सक्षम प्राधिकरणाची परवानगी न घेता, परस्पर परिपत्रक काढले. हे परिपत्रक तातडीने मागे घेण्यात यावे तसेच यास जबाबदार असणाऱ्या शिक्षण अधिकाऱ्यांना तात्काळ निलंबित करावे अशी मागणीही सपाचे गटनेते रईस शेख यांनी आयुक्तांकडे केली आहे. पालिका शाळांत सूर्यनमस्कार व योगची सक्ती करण्याचा प्रस्ताव बहुमताने मंजूर करण्यात आला. शिक्षणासारख्या पवित्र क्षेत्रांत अशा

धार्मिक बाबींचा अंतर्भाव करून धर्मा-धर्मांमध्ये वितुष्ट निर्माण करण्याचा काही राजकीय पक्षांकडून जाणीवपूर्वक प्रयत्न होत असताना प्रशासनातील काही अधिकारीही त्यांचा अजेंडा राबवण्यासाठी उतावीळ झाल्याची शंका येते. पालिका शाळांत सूर्यनमस्कार व योगची सक्ती करण्याचा प्रस्ताव बहुमताने मंजूर करण्यात आला. मात्र ठरावाची सूचना महापालिका प्रशासनाचा कोणताही अंतिम निर्णय झालेला नसताना पालिका शिक्षण विभागाने त्यावर कहर करत पालिका शाळांतून योगचे प्रशिक्षण दैनंदिन परिपाठात नियमित सुरू करण्यासाठी परिपत्रक जारी केले आहे. अशा बाबींना वेळीच पायबंद घालण्यासाठी शिक्षण अधिकाऱ्यांना तात्काळ निलंबित करणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी आयुक्तांना दिलेल्या पत्रात म्हटले आहे.

अंतर्गत सुरक्षा विधेयकविरोधात पिंपरीत श्रमिक आघाडी, राष्ट्रवादीची निदर्शने

प्रतिनिधी/पुणे- शंभरपेक्षा अधिक जणांना एकत्र जमण्यासाठी पोलिसांची परवानगी घेणे बंधनकारक आहे, राज्य शासनाच्या या प्रस्तावित विधेयकाचा राष्ट्रीय श्रमिक आघाडी व राष्ट्रवादी काँग्रेस कामगार सेलच्या वतीने तीव्र निदर्शने करत निषेध व्यक्त करण्यात आला.

राष्ट्रीय श्रमिक आघाडीचे अध्यक्ष यशवंत भोसले यांच्या नेतृत्वाखाली पिंपरीच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर चौकात ही निदर्शने करण्यात आली.यावेळी राष्ट्रीय श्रमिक आघाडीचे कार्यकर्ते दिलीप गावडे, दीपक अमोलिक, अरविंद भिलारे, कामगार नेते आणि ५०० ते ६०० कार्यकर्ते उपस्थित होते. तसेच राज्य सरकारचे विधेयक आल्यानंतर राज्यभरातून या निर्णयाच्या विरोधात आवाज उठवणारे पिंपरी-चिंचवड शहरा-तील हे पहिलेच आंदोलन आहे.

तसेच राज्य शासनाने हा मसूदा तयार केल्यानंतर त्यासाठी सात जणांची कमिटी नेमली आहे, पण यामध्ये मुख्यमंत्र्यांशी किंवा मंत्रिमंडळाशी कोणत्याही प्रकारची चर्चा न करता या विधेयकाचा निर्णय कसा घेतला गेला, असा प्रश्नही यावेळी उपस्थित करण्यात आला. तसेच भविष्यात होणाऱ्या लोक चळ-वळी, विद्यार्थ्यांच्या, शेतकऱ्यांच्या किंवा कामगारांच्या चळवळी दाबून टाकण्यासाठी, जनतेवर होणाऱ्या अन्यायाविरोधात जनतेने एकत्र येऊन आवाज उठवू नये, यासाठी हा मसुदा तयार केला जात असल्याचा आरोपही भोसले यांनी यावेळी केला. तसेच प्रशासन अन्याय करणार आणि जनतेने ते सहन करावे अशा समीकरणाचे हा मसुदा द्योतक असल्याचेही भोसले म्हणाले. त्यामुळे आपले सरकार लोकशाही दडपून टाकत हुकूमशाहीकडे झुकत चालले आहे. ज्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी घटनेतून आपल्याला व्यक्ती स्वातंत्र्य दिले ते स्वातंत्र्य सध्याचे सरकार हिरावून घेत आहे, यामधून घटनेचीही पायमल्ली केली जात आहे. त्यामुळे सरकारने जनतेला वेठीस धरू नये, पाच वर्षांत देशाची प्रगती करण्याच्या नावाखाली मागील तीन वर्षांत देश गुलामगिरीकडेच ढकलला जात आहे.

सहाव्या थरावरून कोसळलेल्या सुजलची प्रकृती दुसऱ्या दिवशीही गंभीर

प्रतिनिधी/उल्हासनगर- उल्हासन-गरातील लालचक्री कॅम्प नं.४ येथे दहीहंडी फोडण्यासाठी तब्बल सहाव्या थरावरून कोसळलेला सुजल उमेश गोडापकर या १३ वर्षीय गोविंदाची प्रकृती दुसऱ्या दिवशीही चिंताजनकच राहिली. २४ तास उलटल्यानंतरही सुजलला शुद्ध आली नाही. सायंकाळी उशिरापर्यंत तो अतिदक्षता विभागात बेशुद्ध अवस्थेतच अॅडमिट असल्याचे फोर्टिस रुग्णालयातील डॉक्टरांकडूनच सांगण्यात आले.

मात्र त्याच्या उपचाराचा सर्व खर्च शिवसेनेकडून उचलण्यात आला असून एका लाखачी आर्थिक मदतही यावेळी रुग्णालयात तातडीने करण्यात आली. सुजल याच्या घरची परिस्थिती अत्यंत हलाखाची असून संपूर्ण दिवस उलटल्यानंतरही त्याला शुद्ध न आल्याने त्याच्या आईला या घटनेचा जबर

धक्का बसला आहे. सुजलचे वडील एका वर्कशॉपमध्ये वेल्टिंगचे काम करतात तर आपल्या कुटुंबाचे पालन-पोषण करण्यासाठी आई घरकामास जाते. त्याला ४ भाऊ असून सुजल हा त्यांच्यापैकी सर्वात लहान असल्याचे समजते. दहीहंडी पथकात सामील होण्यास सुजलच्या आजीने नकारही दिला होता. मात्र त्याने ऐकले नाही आणि मित्रांसमवेत तो हंडी फोडण्यासाठी गेला आणि सायंकाळी ही घटना घडली. उल्हासनगरातील शिवतज मित्रमंडळाने आयोजित केलेल्या दहीहंडीत सुजल हा सहाव्या थरावर सर्वात वर चढला होता. मात्र त्याच्या खाली असणाऱ्या गोविंदाचा पाय घसरल्याने त्याच्यासोबत सुजलचाही तोल गेला आणि तो खाली कोसळला. त्याच्या डोक्याला आणि छातीला जबर मार लागल्याने तो कालपासून बेशुद्ध पडला तो आजही शुद्धीवर आलेला नाही. फोर्टिस रुग्णालयाच्या

डॉक्टरांनी आज दिवसभरात त्याचे दोन सिटी स्कॅन काढले. मात्र त्याच्या उपचाराचा सर्व खर्च शिवसेनेकडून उचलण्यात आला असून एका लाखачी आर्थिक मदतही यावेळी रुग्णालयात तातडीने करण्यात आली.

या सिटी स्कॅनच्या रिपोर्टनंतरच त्याच्या प्रकृतीबाबत समजू शकणार असल्याचे डॉक्टर अशोक बोरिसा यांनी सांगितले. तर याप्रकरणी विठ्ठलवाडी पोलीस ठाण्यात शिवतेज मित्र मंडळाचे आयोजक राजू माने आणि यो-गेश डागे यांच्यावर गुन्हे दाखल केले. मात्र अद्यापपर्यंत एकालाही अटक झालेली नाही. मात्र शिवसेनेचे उल्हासनगरप्रमुख राजेंद्र चौधरी यांनी सुजलच्या उपचाराचा सर्व खर्च उचलणार असल्याचे सांगितले आहे. तसेच त्याच्या कुटुंबीयांनाही मदत देणार असल्याचे आश्‌वस्त केले आहे.

Email : marathwadasanchar2015@gmail.com

मराठवाडा संचार (मराठी दैनिक) Reg. No.- MAHMAR47864/2016 T.C.

प्रकाशक, मुद्रक, मालक : शाम अरुणराव शेवाळकर, **मुद्रणस्थळ :** शाम प्रिंटर्स, अंतुले नगर, अंधारवाडी, हिंगोली ता.जि.हिंगोली- ४३१५१३ (महा.), **प्रकाशन स्थळ :** कार्यालय, दैनिक मराठवाडा संचार, अंतुले नगर, अंधारवाडी, हिंगोली ता.जि.हिंगोली- ४३१५१३ (महा.) **संपादक :** शाम अरुणराव शेवाळकर मो.: ८१४७९२४०६८, फॅक्स नं.- ०२४५६ (२२२३८८) (सर्व वाद हिंगोली न्यायालया अंतर्गत) प्रकाशित झालेल्या सर्व लेख व वृत्तांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. (पी.आर.बी.अॅक्टनुसार संपादक जबाबदार)

अमृत मिशनअंतर्गत सुरु असलेली कामे मिशन मोडवर पूर्ण करावीत-मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस

प्रतिनिधी/मुंबई- अमृत मिशनसाठी राज्यातील ४४ शहरांची निवड करण्यात आली असून या शहरांमध्ये सुरु असलेली कामे मिशनमोडवर पूर्ण करण्याबरोबरच २ ऑक्टोबर २०१६ पर्यंत राज्यातील १२५ शहरे हागणदारी मुक्त करण्याचे निर्देश मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी दिले.

अमृत मिशन, स्मार्ट शहरे, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान आदींचा आढावा मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी आज मंत्रालयात घेतला. यावेळी मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव प्रवीण परदेशी, सचिव मिलींद म्हैसकर, नगरविकास विभागाच्या सचिव मनीषा म्हैसकर यांच्यासह विविध महानगरपालिकांचे आयुक्त व नगरपरिषदांचे मुख्याधिकारी उपस्थित होते.

यावेळी मुख्यमंत्री म्हणाले की, अमृत मिशनसाठी राज्यातील ४४ शहरांची निवड

करण्यात आली असून या शहरांमध्ये राज्यातील ७६ टक्के नागरीवस्ती आहे. संपे मधून राज्यात येत्या तीन वर्षांत ७ हजार २२७ कोटी रुपयांची कामे प्रस्तावित आहेत. यामध्ये केंद्र शासन ३६०० कोटी रुपये, राज्य शासन १८०० कोटी रुपये तर संबंधित शहरे १८०० कोटी रुपये उपलब्ध करून देणार आहे. सन २०१५-१६ मध्ये १९८९.४८ कोटी रुपयांचे २२ प्रकल्प सुरु करण्याचे नियोजन आहे. त्यामध्ये अचलपूर-१, यवतमाळ, वर्धा, उस्मानाबाद, मालेगांव, सातारा, सोलापूर, इचलकरंजी, हिंगणघाट, अमरावती, अचल-पूर-२, लातूर, जळगांव अहमदनगर, वसई-विरार, अंबरनाथ, पनवेल, कुळगांव-बदलापूर, पिंपरी चिंचवड या शहरातील पाणीपुरवठ्याचे २१ तर उल्हासनगर येथील घनकचऱ्याच्या १ प्रकल्पाचा समावेश आहे. २०१६-१७ मध्ये

२४८९.९१ कोटी रुपयांचे २५ प्रकल्प असून त्यामध्ये पाणी पुरवठ्याचे १४ तर घनकचऱ्याचे १० व सांडपाण्याचा पुनर्वापराचा १ प्रकल्प आहे. तर २०१७-१८ मध्ये २७४८.४४ कोटी रुपयांचे प्रकल्प करण्यात येणार आहे.

त्याचबरोबर गेल्या १० वर्षांपासून सुरु असलेले ८११० कोटी रुपयांच्या १४० प्रकल्पापैकी ५५ प्रकल्प २०१६-१७ मध्ये पूर्ण करण्याचे नियोजन करण्यात आले असून यामध्ये चंद्रपूर, परभणी, कोल्हापूर, इचलकरंजी, सावनेर, पुसद, औरंगाबाद, अमरावती येथील प्रकल्पांचा समावेश आहे. तर उर्वरित ८५ प्रकल्प सन २०१७-१८ मध्ये पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे. तसेच सांडपाण्याचा पुनर्वापर करण्याचेही प्रकल्प सुरु असून यांचा आढावा या बैठकीत घेण्यात आला.

स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत २ ऑक्टोबर

२०१७ पर्यंत राज्यातील सर्व शहरे हागणदारी मुक्त करावयाची आहेत. यावर्षी ऑक्टोबरपर्यंत १२५ शहरे हागणदारी मुक्त होण्यासाठी सर्वांनी प्रयत्न करण्याचे आवाहन मुख्यमंत्र्यांनी यावेळी केले. स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत राज्यात १.८७ लाख शौचालये बांधण्यात आली असून सर्वाधिक १२९८२ शौचालये पुणे महानगरपालिकेने बांधल्याबद्दल मुख्यमंत्र्यांनी पुणे महानगरपालिका आयुक्तांचे अभिनंदन करून समाधान व्यक्त केले.

केंद्र शासनातर्फे अमृत मिशनमधील शहरांचे स्वच्छता सर्वेक्षण सुरु करण्यात आले असून यावर्षी ७३ शहरांचे सर्वेक्षण करण्यात आले आहे. त्यामधील पहिल्या २० पैकी राज्यातील ६ शहरांचा समावेश होण्यासाठी प्रयत्न सुरु असून पुढील वर्षी पहिल्या ५० शहरांमध्ये राज्यातील २५ शहरांचा समावेश होण्यासाठी

प्रयत्न सुरु आहे. ऑक्टोबर २०१९ पर्यंत राज्यातील सर्व शहरे स्वच्छ होण्यासाठी प्रयत्न करण्यात येत असून कचरा गोळा करणे, त्याचे वर्गीकरण करणे, वाहतूक व प्रक्रिया यावर भर देण्यात येत आहे. स्मार्ट सिटीमध्ये राज्यातील १० शहरांनी सहभाग घेतला होता. देशातील १०० स्मार्ट सिटीमध्ये राज्यातील पुणे व सोलापूर या शहरांचा समावेश झाला असून या शहरांसाठी २७९ कोटी रुपयांचा निधी उपलब्ध करून देण्यात आल्याचेही बैठकीत सांगण्यात आले. कौशल्य विकासासाठी ९० कोटी रुपयांचा निधी उपलब्ध करून देण्यात येणार असून यामधून ६० हजार तरुणांना प्रशिक्षित करण्यात येणार आहे.

सेवा हमी कायद्यांतर्गत अमृत शहरांमधील सर्व सेवा ऑनलाईन करण्यात आल्या आहेत.

आपत्कालीन वैद्यकीय मदतीसाठी डायल १०८ मोबाईलचा आरोग्यमंत्र्यांच्या हस्ते शुभारंभ रुग्णवाहिकेच्या माध्यमातून १० लाख रुग्णांना जीवनदान

प्रतिनिधी/मुंबई- आपत्कालीन वैद्यकीय मदतीसाठी आरोग्य विभागामार्फत डायल १०८ हे मोबाईल प विकसीत करण्यात आले असून त्याचा शुभारंभ आरोग्यमंत्री डॉ. दीपक सावंत यांच्या हस्ते आज करण्यात आला.

मंत्रालयात आरोग्यमंत्र्यांच्या दालनात झालेल्या छोटेल्या झालेल्या कार्यक्रमास आरोग्य विभागाच्या प्रधान सचिव सुजाता सौनिक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियानाचे आयुक्त प्रदीप व्यास, आरोग्य संचालक डॉ. मोहन जाधव यावेळी उपस्थित होते.

यावेळी आरोग्य मंत्री म्हणाले की, आपत्कालीन वैद्यकीय सेवेसाठी १०८ क्रम

ांक फिरविला की अत्याधुनिक रुग्णवाहिका काही मिनिटांतच पोहोचते. आतापर्यंत १०८ क्रमांकावर रुग्णवाहिकेच्या सेवेसाठी सुमारे एक कोटी लोकांनी कॉल केल्याची नोंद आहे. तत्काळ प्रतिसादाची ही सेवा असून १० लाख रुग्णांना जीवनदान या रुग्णवाहिकेमुळे मिळाले आहे. राज्यात १०८ क्रमांकाच्या रुग्णवाहिकेच्या माध्यम तून अधिक दर्जेदार सेवा मिळावी यासाठी विभागाने प्रयत्न करणे गरजेचे असल्याचे आरोग्यमंत्र्यांनी सांगितले.

सध्या १०८ क्रमांकावर कॉल केल्यास शहरी भागात सुमारे मिनीटात तर ग्रामीण २३ मिनीटात रुग्णवाहिका पोहोचते. ह्या

मोबाईल पमुळे रुग्णवाहिकेचा प्रतिसाद कालावधी दोन ते तीन मिनिटांनी कमी होण्यास मदत मिळणार असल्याचे आरोग्यमंत्र्यांनी सांगितले.

१०८ क्रमांकाच्या रुग्णवाहिकेच्या देखभाल दुरुस्तीची विशेष काळजी घेण्याचे आदेश देऊन आरोग्यमंत्री म्हणाले की, या रुग्णवाहिकांच्या दुरुस्तीसाठी प्रत्येक विभागात एक मॅटेनन्स व्हॅन आहे त्यांची संख्या वाढवावी, टायर्स तसेच अन्य साधनसामुग्री वेळेवर उपलब्ध झाली पाहिजे, असे निर्देशही आरोग्यमंत्र्यांनी यावेळी दिले.

घाटकोपरमधील निकृष्ट पद्धतीने खड्डे बुजविण्याचे काम प्रवाशांनी पाडले बंद

प्रतिनिधी/मुंबई- घाटकोपर रेल्वे स्थानकाला अमृतनगर, तसेच गोळीबार रोड आणि विक्रोळी पार्कसाईट शी जोडणाऱ्या रहदारीच्या रस्त्यावर सर्वोदय रुग्णालयाच्या मागे अतिशय खड्डे झाल्याने वारंवार विविध पक्षांनी आंदोलने केली होती. यानंतर पालिकेने वारंवार या ठिकाणी खड्डे बुजविले.

परंतु अतिशय निकृष्ट दर्जाचा माल वापरल्याने हे खड्डे वारंवार पडत असल्याने आज या रस्त्यावर पुन्हा खड्डे बुजविण्यास आलेल्या पालिकेच्या कर्मचाऱ्यांना मनसेच्या कार्यकर्त्यांनी आणि प्रवास करणाऱ्या

प्रवाश्यांनी रोखले. भर पावसात खड्ड्यांमधले पाणी न काढता त्यावर डांबरासारखी दिसणारी खडी फिरवून निकृष्ट पद्धतीने हे खड्डे बुजविले जात होते.

या ठिकाणावरून मनसेचे विभाग प्रमुख गणेश भगत आणि इतर प्रवास जात असताना खड्ड्यात पाणी तसेच ठेवून वरून डांबरासारखी दिसणारी खडी टाकून त्यावर रोलर फिरवून अवघ्या काही मिनिटात खड्डे बुजविण्याचे एन विभाग पालिका अधिकाऱ्यांचे काम सुरु होते.

या वेळी सर्व सामान्य जनतेला हि

कळेल अशी खड्ड्यातून पाणी काढून मग खड्डे बुजविण्याची जी पद्धत असते ती वापरणे गरजेचे होते. परंतु पालिका कर्मचारी पाणी भरलेल्या खड्ड्यात तशीच हि डांबरासारखी खडी टाकत असल्याचे त्यांनी पहिले आणि कमीत कमी खड्ड्यातील पाणी तरी काढून टाका असे सांगितले असता तुम्ही कोण आम्हाला सांगणारे काम असेच चालू ठेवणार असे उत्तर दिल्यानंतर हे निकृष्ट काम चालू देणार नाही असा निर्धार करून गणेश भगत आणि या मार्गावरील प्रवाश्यांनी हे काम बंद पाडले.

दैनिक

मराठवाडा संचार

प्रतिनिधी नेमणे आहे

मराठवाड्यातील सर्व जिल्ह्यातील होतकरून युवक व युवतींना पत्रकारीता क्षेत्रात काम करण्याची सुवर्ण संधी. आपल्या गावातील होणाऱ्या अन्याय व अत्याचाराविरोधात आवाज उठवून जनतेस न्याय मिळवून देण्याची एक सुवर्ण संधी चला तर लवकर संपर्क साधावा.

● पात्रता ●

किमान १२ वी पास, उत्तम संभाषक कौशल्य, वाचनाची आवड आवश्यक, बि.जे. असल्यास प्राधान्य.

● संपर्क ●

दैनिक मराठवाडा संचार जिल्हा कार्यालय, हिंगोली
चौधरी कॉम्प्लेक्स, नांदेड नाका, नारायण नगर, हिंगोली ता.जि.हिंगोली
मो. 9373194279, 8856952182, 8149724068.

नॅशनल बॅटरी

Authorised Dealer

EXIDE INDUSTRIES LIMITED

प्रो.प्रा. आबेद अली जागीरदार
मो. - 9420192156.

आमच्या येथे सर्व प्रकारचे बॅटरी व इनव्हर्टर मिळतील

- बॅटरी व इनव्हर्टर विक्री व दुरुस्ती ●
- बाजारभावा पेक्षा कमी दरात..., ● सर्व कंपनीचे बॅटरी व इनव्हर्टर
- घरपोच सेवा, ● डिस्टील वॉटर होलसेल विक्रेता,
- सर्व प्रकारच्या वाहनासाठी बॅटरी उपलब्ध.

पत्ता - पलटन मरजीद समोर, नविन मोंढा, हिंगोली
संपर्क - जुबेर अली जागीरदार, मो. - 7057381713.

हिंगोली रेल्वे स्टेशन वेळापत्रक

हिंगोलीकडून अकोल्याकडे जाणाऱ्या गाड्या

गाडी नं.	गाडीचे नाव	दिवस	वेळ
१२७२०	हैद्राबाद-अजमेर सुपरफास्ट (व्हाया नांदेड)	मंगळवार/गुरुवार	०३.२५
११४०४	कोल्हापुर-नागपुर एक्सप्रेस (व्हाया लातूर-परभणी)	मंगळवार/शनिवार	०४.२५
१९७१४	सिकंदराबाद-जयपुर एक्सप्रेस (व्हाया अमरावती नरखेड)	मंगळवार	०५.००
११२०१	एलटीटी (कुर्ला)-अजनी(नागपुर) एक्सप्रेस	मंगळवार	०६.२०
५७५८२	पुर्णा-अकोला पॅसेंजर	दररोज	०८.४०
१९३०२	यशवंतपुर-इंदौर एक्सप्रेस (व्हाया अमरावती नरखेड)	गुरुवार	०८.५०
११४०५	पुर्ण-अमरावती एक्सप्रेस (व्हाया लातूर)	सोमवार/शनिवार	१०.१५
१२७६५	तिरुपती-अमरावती सुपरफास्ट (व्हाया नांदेड)	रविवार/बुधवार	१०.४५
१७६२३	हजुरसाहेब नांदेड-बिकानेर एक्सप्रेस (व्हाया जलगांव सुरत)	गुरुवार	११.००
१२४८५	नांदेड-श्रीगंगानगर सुपरफास्ट (व्हाया मलकापुर खंडवा)	रविवार/सोमवार/गुरुवार	१३.००
१२४२१	हजुरसाहेब नांदेड-अमृतसर सुपरफास्ट (व्हाया खंडवा)	बुधवार	१३.००
२२४५७	हजुरसाहेब नांदेड-नागलडॅम- उना हिमाचल एक्सप्रेस	शनिवार	१३.००
१७६३९	काचीगुडा-अकोला (इंटरसिटी) एक्सप्रेस	दररोज	१५.३०
५७५४०	परली-अकोला पॅसेंजर	दररोज	१७.२०
५७५८४	पुर्णा-अकोला पॅसेंजर	दररोज	२३.४०

हिंगोलीकडून पुर्णाकडे जाणाऱ्या गाड्या

गाडी नं.	गाडीचे नाव	दिवस	वेळ
५४५८३	अकोला - पुर्णा पॅसेंजर	दररोज	०१.२०
५७५८१	अकोला - पुर्णा पॅसेंजर	दररोज	०८.२०
१२७६६	अमरावती - तिरुपती सुपरफास्ट (व्हाया नांदेड)	सोमवार/गुरुवार	१०.१०
१९३०१	इंदौर - यशवंतपुर (व्हाया अमरावती नरखेड)	सोमवार	१३.३५
१७६४०	अकोला-काचीगुडा (इंटरसिटी) एक्सप्रेस	दररोज	११.२५
१२७१९	अजमेर-हैद्राबाद सुपरफास्ट (व्हाया नांदेड)	गुरुवार/शनिवार	१७.१५
५७५३९	अकोला - परली पॅसेंजर	दररोज	१६.४०
१२४८६	श्रीगंगानगर- नांदेड सुपरफास्ट (व्हाया मलकापुर खंडवा)	रवि/बुध/शनि	२१.१०
१२४२२	अमृतसर- हजुरसाहेब नांदेड सुपरफास्ट (व्हाया खंडवा)	मंगळवार	२१.१०
२२४५८	उना(हिमाचल)-नांदेड एक्सप्रेस	शुक्रवार	२१.१०
१९७१३	जयपुर-सिकंदराबाद एक्सप्रेस (व्हाया अमरावती नरखेड)	रविवार	२२.००
११४०३	नागपुर-कोल्हापुर एक्सप्रेस (व्हाया परभणी-लातूर)	मंगळवार/शनिवार	२२.००
११४०६	अमरावती-पुणे एक्सप्रेस (व्हाया लातूर)	सोमवार/शनिवार	२२.००
१७६२४	बिकानेर-हजुरसाहेब नांदेड एक्सप्रेस (व्हाया जलगांव सुरत)	रविवार	२३.२०
११२०२	अजनी(नागपुर) -एलटीटी(कुर्ला) एक्सप्रेस	शुक्रवार	२३.४०